

Šta bi svaki roditelj trebalo da zna

tel: 020 811 080

Osnovna aktivnost Kancelarije je informisanje o problemu narkomanije, načinima prevencije, prepoznavanju bolesti i traženju pomoći. Ciljna grupa u preventivnom radu su djeca, mлади, porodica, škole i društvena zajednica u cjelini.

Kancelarija je otvorena i dostupna svim građanima u smislu pružanja informacije, savjeta, razmjene iskustava i sl.

Metode rada su: individualne i grupne (radionice, tribine, predavanja)

Preuzeto iz brošure
"ŠTO BI SVAKI RODITELJ
TREBAO ZNATI" Hrvatskog
Crvenog križa - Zagreb
Autora: Mr.sc. dr. Siniše Zovka

Finansira:

Opština Danilovgrad

Dizajn, prepres:

DesignBox, Podgorica

Štampa:

DesignBox, Podgorica

Tiraž: 500

Zavisnost se najjednostavnije može definisati kao stanje kada bez nečega ne možemo da funkcionišemo. Zavisnost se može biti o bilo čemu - hrani, igricama, TV...

U medicinskom smislu zavisnost se definiše kao hronična (dugotrajna) i ponavljajuća bolest.

Zavisnost o drogama je potreba za neprestanim uzimanjem supstance.

Psihička zavisnost je potreba za uzimanjem supstance zbog produžetka iskustvenih i psihičkih efekata (npr. euforije - naglašenog osjećaja zadovoljstva).

Fizička zavisnost je fenomen da prestanak uzimanja supstance uzrokuje poremećaj u radu tijela (organizma) sa pojavljivanjem neugodnih simptoma "krize".

Droga je svaka supstanca koja se zloupotrebljava zbog njenog delovanja na centralni nervni sistem (CNS).

Droge se mogu podijeliti na legalne (zakonom dozvoljene; npr. alkoholna pića, cigarete) i ilegalne (tzv. ulične droge).

Znakovi pojavljivanja bolesti zavisnosti

Roditelji trebaju da obrate pažnju na:

- Djetetov uspjeh u školi (ako je uspjeh lošiji - što je uzrok lošijeg uspjeha?)
- Redovni odlazak u školu (ako dijete ne odlazi redovno u školu - zašto izostaje iz škole?)
- Količina novca koju djeca troše; na šta troše novac?
- Promjene u uobičajnim socijalnim aktivnostima (izlasci, vrijeme izlaska iz kuće, socijalno okruženje - prijatelji)

- *Najuočljiviji znak početka zavisnosti (o bilo kojoj drogi) je PROMJENA PONAŠANJA.*
- *Bolest zavisnosti ne nastaje odjednom.*
- *To je proces za koji je potrebno vrijeme.*

Roditelji moraju znati

- Svako dijete može početi uzimati drogu, pa čak i vaše
- Roditeiji imaju ključnu ulogu u tome da li njihova djeca koriste drogu
- Postoje jednostavne vještine kojima roditelji mogu pomoći svojoj djeci da izbjegnu droge (pranje djetetovih aktivnosti, društva, podsticanje i nagrađivanje djetetovih uspjeha)

Šta roditelji mogu učiniti

- **Što ranije reagovanje roditelja - okoline, NAJBOLJI JE PUT KA IZLIJEČENJU.**

- Komunicirajte sa svojom djecom
- Pratite njihov uspjeh u školi
- Upoznajte njihove prijatelje
- Upozorite djecu na njihove obaveze,
- uključite ih u život porodice
- Ako uočite problem, ne bježite od njega.

Ako vam je potrebna pomoć, zatražite je od stručnjaka
(profesori, nastavnici, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici i sl.)

Šta roditelji mogu reći svojoj djeci

- Većina ljudi koje istinski poštujeteš i kojima vjeruješ, ne uzimaju drogu
- Biti pod uticajem droge ima negativne posljedice
(zdravstveni rizik, problemi sa porodicom, društvom, policijom)
- ne uzimanje droge ima pozitivne posljedice
(poštuju te prijatelji, poštujeteš sam sebe, zdravo i nesmetano se razvijaš)
- Mlade osobe mogu naučiti kako donijeti pravu odluku i oduprijeti se negativnom uticaju vršnjaka

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

ALKOHOL

Sastojak svih alkoholnih pića

IZGLED:

Uobičajna pakovanja alkoholnih pića
(boce, limenke, bačve)

DJELOVANJE:

Izaziva omamljivost, poremećaj ravnoteže, smetnje disanja, dehidraciju (isušenje organizma), glavobolju

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Povišenje krvnog pritiska
- Oštećenje mozga
- Psihičke i seksualne smetnje
- Sindrom alkoholne zavisnosti
- Oštećenje jetre, želuca
- Socijalno, materijalno i duševno propadanje

Dugotrajno konzumiranje većih količina alkohola (alkoholnih pića) uzrokuje psihičku i fizičku zavisnost; pogoduje razvoju mnogih bolesti povećava mogućnost prerane smrti.

Dugotrajno konzumiranje većih količina alkohola (alkoholnih pića) uzrokuje:

- *psihičku i fizičku zavisnost;*
- *pogoduje razvoju mnogih bolesti*
- *povećava mogućnost prerane smrti.*

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

DUVAN

Sastojak svih cigareta

IZGLEĐ

cigaretе, duvan za pušenje ili žvakanje

DJELOVANJE:

Smetnje vegetativnog (autonomnog) nervnog sistema, ubrzava rad srca, povisuje krvni pritisak, oštećeuje krvotok

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- *Pušenje duvana uzrokuje psihičku i fizičku zavisnost.*

- Razvoj hroničnog bronhitisa
- Smanjenje kapaciteta pluća
- Oboljenje usne šupljine i grla
- Srčani udar (infarkt)
- Moždani udar
- Rak pluća
- Pušenje kod trudnica negativno utiče na razvoj ploda

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

MARIHUANA, HAŠIŠ

Droge koje se dobijaju iz indijske konoplje. Marihuana se dobija od lišća indijske konoplje, a hašiš od smole iz indijske konoplje. Indijska konoplja u sebi sadrži psihotaktivne alkaloide od kojih je najjači THC (tetrahydrocannabinol)

IZGLED:

Marihuana - suvo lišće i sjemenke smeđe ili maslinaste boje, karakterističnog slatkastog mirisa; Hašiš - najčešće mali komadići tamno smeđe smole

DJELOVANJE:

Stvara osjećaj euforije, omamljenosti; potrebe za bezrazložnim smijanjem; poremećaji u vidnoj, slušnoj i prostornoj percepciji.

Marihuana i hašiš su ilegalne droge.

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Hronična depresija
- Otupljenost
- Teškoće pri razmišljanju
- Poremećaji ovulacije i menstrualnog ciklusa kod djevojčica
- Poremećaji razvoja muških polnih žlijezda kod dječaka

- *Marihuana i hašiš mogu uzrokovati određeni oblik psihičke zavisnosti.*

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

- Ecstasy je droga koja može prouzrokovati iznenadnu smrt uslijed toplotnog udara i zastoja u radu srca.

ECSTASY

Sintetičke droge stimulativnog djelovanja. Glavna psihohaktivna supstanca je MDMA. Ecstasy je ilegalna droga.

IZGLED

Tablete različitih oblika, boja, reljefa ili kapsule;

DJELOVANJE:

Izazivanje osjećaja euforije, empatije, otvorenosti.

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Povećanje krvnog pritiska
- Ubrzani rad srca
- Suvoga ustiju, jaka dehidracija
- Povećanje tjelesne temperature
- Toplotni udar
- Moguća smrt uslijed toplotnog udara ili zastoja rada srca
- Grčenje mišića, grčenje donjih ekstremiteta
- Oštećenje mozga
- Oštećenje jetre
- Poremećaj sna
- Psihički poremećaji (jake depresije ili nemir)

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

AMFETAMINI-SPEED

Sintetičke droge stimulativnog djelovanja. Amfetamini su ilegalne droge.

IZGLED:

Kapsule ili tablete različitih oblika i boja; ili u obliku bijelog praha.

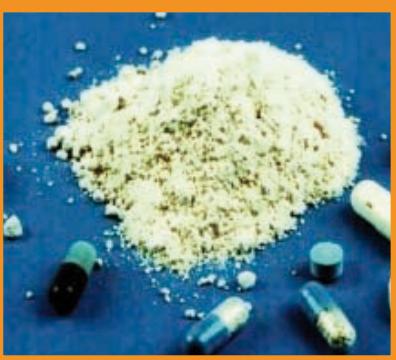
DJELOVANJE:

Povećana budnost i pričljivost, agresivnost, smanjenje apetita i potreba za snom.

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Povećanje krvnog pritiska
- Ubrzani rad srca
- Ubrzano disanje
- Povećana tjelesna temperatura
- Glavobolja
- Psihički poremećaji (paranoja, sumnjičavost, osjećaji proganjanja)
- Zamagljenje vida
- Gubitak koordinacije

- *Amfetamini su droge koje uzrokuju pshičku i fizičku zavisnost.*

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

- LSD je droga koja pogubno utiče na psihičko zdravlje, LSD spada u najjače i najopasnije halucinogene droge.*

LSD

LSD je sintetička halucinogena droga. LSD je ilegalna droga.

IZGLEĐ

Listići cigaretinog papira veličine nokta petog prsta ruke, obojeni šarenom ikonografijom; ponekad u obliku želea;

DJELOVANJE:

Jaki i nagli poremećaji vidne i služne percepcije, miješanje pojmovima, značajne promjene u ponašanju.

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Povećanje krvnog pritiska
- Ubrzani rad srca
- Povećanje tjelesne temperature
- Povećanje šećera u krvi
- Psihički poremećaji (paranoja, šizofrenija)
- Znojenje
- Mučnina
- Povraćanje
- Oštećenje mozga

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

HEROIN

Droga iz porodice opijata; dobija se preradom opijuma. Opijum se dobija iz glavica maka.

IZGLED:

Grumenasti prah smeđe boje

DJELOVANJE:

Analgezija (smanjenje bolova), usporavanje disanja, usporavanje rada srca, privremen osjećaj euforije (naglašen osjećaj zadovoljstva).

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Slabost
- Mučnina, povraćanje
- Dezorientisanost
- Oštećenje jetre
- Smanjenje potencije
- Brzo razvijanje psihičke i fizičke zavisnosti
- Mogućnost zaraze hepatitism B i hepatitism C
- Mogućnost zaraze HIV-om
- Oštećenje krvotoka (kod intravenoznog uzimanja heroina)
- Smrt uslijed prekomjerne količine droge u tijelu ("overdose")
- socijalno, materijalno i duševno propadanje

- *Heroin je droga koja uzrokuje vrlo tešku fizičku i psihičku zavisnost.*
- *Liječenje zavisnosti o heroinu izuzetno je teško.*

Prikaz najčešćih droga u Crnoj Gori

- Kokain je droga koja uzrokuje psihičku i fizičku zavisnost.
Liječenje zavisnosti o kokainu je teško.

KOKAIN

Droga koja se dobija iz lišća biljke koke koja raste u Južnoj Africi.

IZGLED

Kristalan prah bijele boje

DJELOVANJE:

Anastezija (obamrlost), povećanje krvnog pritiska, ubrzanje rada srca, suženje krvnih sudova, osjećaj lažne veselosti, snage, kratkotrajni psihički poremećaji.

ŠTETNE POSLIJEDICE KONZUMIRANJA:

- Mogućnost izazivanja moždanog udara
- Mogućnost izazivanja srčanog udara (infarkta)
- Hronične psihičke smetnje (psihoze, manično depresivna stanja)
- Oštećenje nosne sluznice i nosne hrskavice
- Smanjenje potencije
- Oštećenje jetre
- Mogućnost zaraze hepatitisom B i hepatitisom C
- Mogućnost zaraze HIV-om
- Socijalno, materijalno i duševno propadanje

Šta sve treba znati o testiranju na psihoaktivne droge

Testiranje na psihoaktivne droge mjera je ranog otkrivanja povremenih uživalaca droga i zavisnika, kojoj je cilj uputiti ih u odgovarajući stručni tretman odvikavanja. Testiranjem na opojne droge utvrđuje se je li testirana osoba uzela neku psihoaktivnu drogu u određenom, ograničenom razdoblju. Važno je znati da je zloupotrebu droga moguće utvrditi samo odgovarajućim testom, što znači da ako je osoba uzela marihuanu, a testirana je na heroin, njezin test će se pokazati negativnim, jer se u organizmu neće utvrditi prisutnost kanabinoida.

Kućni, panel, labaratorijsko imunološki testovi

Kućni testovi (brzi testovi) utvrđuju rezultat već nakon 5 minuta. Postupak testiranja sprovodi se tako da se u test pločicu nakapaju tri kapi urina i nakon nekoliko minuta utvrdi pozitivan (jedna linija na pločici) ili negativan rezultat (dvije linije na pločici).

Kućni testovi mogu utvrditi drogu, npr. kanabinoide, ali ne mogu razlikovati marihuanu, hašiš ili hašišovo ulje.

Razlikujemo kućne testove na jednu drogu ili panel testove na 5 ili 10 droga koji može otkriti 50 i više različitih droga. Laboratorijsko imunološki testovi uglavnom se rade u bolnicama.

U Kancelariji za prevenciju narkomanije svi građani mogu dobiti besplatno pojedinačan test za otkrivanje pojedinih vrsta droga u urinu.

Otvorimo oči!

VRSTE DROGA	SKRAĆENICA ZA TEST	VRIJEME OTKRIVANJA KOD KORISNIKA KOJI KONZUMIRAJU DROGU	
		POVREMENO	ČESTO
Amfetamin	AMP	1-2 dana	2-6 dana
Metamfetamin	MET	1-3 dana	2-6 dana
Ecstasy (MDMA, MDA, MDEA)	MDMA	1-3 dana	2-7 dana
Kokain (hidroklorid)	COC	1-3 dana	1-4 dana
Kanabis (marihuana, hašiš, hašišovo ulje)	THC	2-5 dana	4-20 dana
Opijati (heroin, morfin, kodein)	MOP	1-3 dana	2-6 dana

Priložena tablica je orientacioni pregled prema kojem je još moguće pojedinu vrstu droge otkriti u urinu nakon konzumacije

- **Svaka zavisnost je štetna!**
- **Zavisnost o drogama je štetna!**
- **Informišite se, naučite, razmislite!**

tel: 020 811 080

OPŠTINSKA KANCELARIJA ZA PREVENCIJU NARKOMANIJE - DANILOVGRAD

Ul. Rsojevića bb

tel: 020 811 080

e-mail: prevencijadg@gmail.com